

**Розділ V. ПРОБЛЕМИ БОРТЬБИ
ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ ТА ПРАВООХОРОННА
ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

УДК 351.746.2:343.851

І.Р. Шинкаренко

■ **МОНІТОРИНГ ОПЕРАТИВНОЇ ОБСТАНОВКИ
ЯК ЧИННИК ЕФЕКТИВНОСТІ
ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ**

У статті розглянута сутність та елементи моніторингу оперативної обстановки, понятійний апарат, історичні аспекти використання. Досліджено сучасні проблеми моніторингу оперативної обстановки та його роль у протидії злочинності.

Ключеві слова: *обстановка оперативна, обстановка кримінологічна, ситуація криміногенна, середовище функціонування, прогнозування оперативно-розшукове.*

В статье рассмотрена сущность и элементы мониторинга оперативной обстановки, понятийный аппарат, исторические аспекты использования. Исследованы современные проблемы мониторинга оперативной обстановки и его роль в противодействии преступности.

Ключевые слова: *обстановка оперативная, обстановка кримінологическая, ситуация криміногенная, среда функционирования, прогнозирование оперативно-розыскное.*

The article deals with the essence and elements of operational situation monitoring, apparatus of scientific definitions, and historical aspects of its use. It also examines modern problems of operational situation monitoring and its role in criminality counteraction.

Key words: *operational situation, criminological situation, criminogenic situation, functioning environment, operational detection prognostication.*

Поняття оперативно-розшукового моніторингу введено у науковий обіг та практику ОРД в останнє десятиріччя. Англійською мовою

monitoring – контроль, від латинської monitor – той хто попереджає, застерігає, радник консультант. У сучасній українській мові "моніторинг" – регулярне спостереження за станом природних, технічних і соціальних процесів з метою їх оцінки, контролю та прогнозування [1].

Боротьба зі злочинністю має свої витoki з давніх часів. Держава завжди здійснювала заходи спрямовані на забезпечення безпеки існуючого ладу, особистої безпеки громадян та майна. Означене не можливо без здійснення спеціальних заходів спрямованих як на викриття конкретних злочинців так і збір інформації про стан громадської безпеки та політичної ситуації.

До першої згадки про використання моніторингу (збору інформації про середу існування з використанням агентурної розвідки) можна віднести вказаний у Книзі Чисел, глава XIII, ст. 3, 18-30, 1990) розділ, де розповідається про те, що Мойсей за завданням господа, поставив своїх прибічників в землю Ханаанську з метою, щоб вони встановили, яка це земля та народ, що там проживає, його чисельність, наявність та стан оборони міст, родючість землі. Через сорок днів посланці вернулись і розповіли про побачене, підкріпивши свій звіт зразками землі Ханаанської [2]. Фактично завдання агентів Мойсея відображало сутність моніторингу середу існування.

Важливе значення для становлення моніторингу (розвідки) має вислів давньокитайського військового полководця Сунь-Цзи. У своєму трактаті "Мистецтво війни" він зазначав: "Якщо ти знатимеш силу ворога та свою, ти можеш не боятися і сотні битв. Якщо ти знатимеш свою силу та не знатимеш сили ворога, то на кожен твою перемогу буде одна поразка. Якщо ж ти не знатимеш ні своєї сили, ні ворожої, то ти тупиця, який постійно програватиме війни [3]. Як бачимо ним визначені завдання моніторингу та складові оперативної обстановки: вивчення своїх сил та сил ворогу.

Легенди і міфи Древньої Греції переповнені прикладами таємних, конспіративних дій античних героїв. Розповіді про оперативнорозшукові дії зустрічаємо ми в історичних довідках про Вавилон, Рим, Єгипет.

Людей завжди цікавило, що робиться навколо них, чим займаються як вороги, так і друзі, близькі і далекі сусіди, як члени суспільства дотримуються загальних правил поведіння. Особливу увагу привертали ті члени суспільства, які своєю поведінкою порушували норми співжиття в племені, роді, етносі, в місцях проживання

общини. Таким чином окреслювався перелік об'єктів моніторингу з використанням спеціальних осіб (агентів) та негласних заходів.

Сьогодні однією з важливіших умов ефективної діяльності правоохоронних органів по нейтралізації впливу злочинності на суспільство є глибокий та всебічний її аналіз на підставі постійного моніторингу середі функціонування правоохоронних органів. Без такого аналізу неможливо досягти позитивних результатів у сфері протидії злочинності.

У пізнавально-прикладному аспекті, стосовно протидії злочинності, центральне місце займає наочне з'ясування і глибокий аналіз конкретних об'єктів оперативно-розшукової уваги, які є сукупністю певних явищ, процесів і фактів, і мають безпосередній зв'язок з вказаною діяльністю. Означене неможливе без вивчення стану середі функціонування органів внутрішніх справ, яка характеризується низкою показників.

Результатом пізнавальної діяльності, є вибір конкретних рішень та заходів оперативно-розшукового, організаційного та адміністративного впливу на означену сферу на підставі результатів та оцінки моніторингу її стану. Одною з назв такого стану є оперативна обстановка. Моніторинг та оцінка оперативної обстановки складається з визначення, насамперед, реальних умов з позиції ефективного виконання правоохоронними органами своїх задач і функцій.

За роки існування теорія оперативної обстановки пройшла значну еволюцію у роботах Ю.І. Андрєєва, А.Є. Андрієвського, О.М. Бандурки, Б.І. Бараненка, В.М. Бризгалова, В.А. Бірюкова, С.Є. Віцина, Б.С. Воронцова, О.А. Гапона, О.Ф. Долженкова, Ю.В. Дубка, В.П. Захарова, М.Н. Зінгера, М.В. Корнієнка, В.А. Лаптія, О.Г. Лекаря, М.П. Лашина, В.А. Лукашова, М.П. Лашина, А.В. Ліпкана, Д.Д. Макарова, Н.Т. Михайлика, Б.Г. Морохина, П.І. Мурашова, П.М. Назарова, Д.Й. Нікіфорчука, А.М. Попова, В.Л. Ординського, М.Б. Саакяна, В.Г. Самойлова, В.О. Сілюкова, Г.К. Синилова, О.Є. Трусова, В.Т. Томіна, Г.А. Туманова, В.П. Цокала, Д.В. Якубовського та ін. [4-11].

Критично проаналізувавши думки попередників, ми вважаємо, що оперативна обстановка це окрема науково-практична категорія ОРД, *яка полягає в сукупності взаємно пов'язаних географічних, соціально-демографічних, соціально-економічних та політичних умов притаманних конкретному об'єкту оперативної уваги або території, на якій функціонує правоохоронний орган, аналітико-статистичної характеристики злочинності, правопорушень гро-*

мадського порядку, стану сил і засобів правоохоронного органу і ефективності його оперативно-службової діяльності, що зумовлюють характер організаційних, адміністративних та оперативно-розшукових заходів по забезпеченню виконання функцій протидії злочинності й забезпечення нейтралізації загроз національній безпеці України.

Як вбачається з нашого визначення та думок інших науковців, оперативну обстановку слід розглядати як двоєдину категорію: теоретичну модель середі та умов функціонування правоохоронного органу та об'єкт його організаційного впливу, а також інших соціальних суб'єктів з метою вирішень завдань протидії злочинності та забезпечення нейтралізації загроз національній безпеці України.

У першому випадку вона складається з низки наступних елементів:

- географічні, демографічні і соціально-економічні особливості території, що обслуговується органами внутрішніх справ;
- злочинність (її стан як сукупність злочинів і осіб, що їх скоїли, в умовах конкретного міста і часу);
- якісний і кількісний стан громадського порядку;
- фактори, які здійснюють детермінуючий вплив на злочинність та ускладнюють або об'єднують діяльність органів внутрішніх справ щодо протидії злочинності;
- наявність, стан і результативність застосування сил і засобів боротьби з ними.

Елементи оперативної обстановки можливо поділити на наступні групи:

- географічні, соціально-демографічні та соціально-економічні особливості об'єкту обслуговування або конкретній території;
- стан та прогноз динаміки, тенденцій злочинності і порушень громадського порядку;
- стан сил і засобів правоохоронного органу і ефективності його оперативно-службової діяльності.

Розглянуті нами елементи та чинники оперативної обстановки відносяться до загальних, у яких діють правоохоронні органи. Стосовно особливостей конкретного об'єкту, території або виду оперативної обстановки вони набувають різного змісту.

Таким чином *оперативна обстановка* – це характеристика середі функціонування у обмеженому відрізьку часу у співставленні з кримінологічною обстановкою (характеристика злочинності), наяв-

ними правоохоронними силами на конкретній території або об'єкті, результативністю протидії злочинності,

На наш погляд *середовище функціонування* складається з наступних елементів:

1. Територія - геополітична характеристика, географічне розташування, кліматичні умови, соціально-економічні особливості.

2. Об'єкти, розташовані на території обслуговування - соціальні, культурні, господарчого призначення, підприємства, транспортні магістралі та вузли, громадські місця, розважальні заклади, установи освіти, громадського харчування, установи виконання покарань, інші спеціальні установи, наявність поселень, виявленні місця концентрації злочинного елемента та злочинні кубла (розпусти, наркоманів) тощо.

3. Населення - чисельність, соціально-демографічний та національний склад, відносний відсоток раніше засуджених.

Таким чином ми можемо визначити співвідношення "криміногенна ситуація" - "кримінологічна обстановка" - "оперативна обстановка", як приватного з загальним.

Враховуючи багатоаспектність сучасного погляду на оперативну обстановку, значну кількість її елементів та взаємопов'язаних чинників, що впливають на її, можемо зробити висновок, що моніторинг стану оперативної обстановки є складним багатоетапним процесом.

Враховуючи визначені нами складові оперативної обстановки її моніторинг складається з наступних елементів:

1. Моніторинг середовища функціонування.
2. Моніторинг кримінологічної обстановки.
3. Моніторинг сил та засобів правоохоронних органів.
4. Моніторинг результативності протидії злочинності.
5. Моніторинг громадської думки про стан середовища функціонування, криміногенної ситуації, результативність діяльності правоохоронних органів.

При цьому слід враховувати, що моніторинг конкретної середовища функціонування має свої особливості, однак наукою відповідно до сучасних реалій не визначено все різноманіття позитивних та негативних чинників, що впливають на стан оперативної обстановки.

На сьогодні теоретично не об'рунтовані принципи, завдання, види моніторингу оперативної обстановки в залежності від території, об'єкту, напрямку протидії злочинності тощо.

Аналіз проблем організації протидії злочинності оперативно-розшуковими заходами дозволяє стверджувати, що зміст моніторингу не обмежується постійним контролем (діагностуванням) ситуації. До

його складу входять аналіз та прогнозування оперативної обстановки, планування заходів впливу на стабілізацію оперативної обстановки.

Завдання створення проактивної моделі діяльності оперативних підрозділів виводить на першочергове завдання створення системи прогнозування тенденцій оперативної обстановки, що базується на ґрунті досягнень суспільних та природних наук.

Слід зазначити, що проблеми прогнозування у правовій сфері не є новими. Що ж стосується передбачення в боротьбі зі злочинністю, то його проблеми були і є предметом теоретичних досліджень спеціальних наук так званого кримінального циклу і насамперед криміналістики, в межах якої білоруським вченим-криміналістом Горшеніним Л.Г. було розроблено "теорію криміналістичного прогнозування" [12].

Слід зауважити, що в останні роки основним об'єктом прогнозування був рівень та динаміка злочинності. Так, С.В. Яковлевим, С.Б. Шеховцевим, Ю.В. Гнусовим сформульовано основні завдання, які виникають під час прогнозування злочинності: "1) аналіз структури злочинності і виявлення найбільш істотних чинників, що впливають на її рівень; 2) побудова системи прогнозованих показників злочинності; 3) розробка апарату математичного аналізу прогнозованих показників; 4) установлення причинно-наслідкових зв'язків між злочинністю і чинниками, що її відображають; 5) аналіз динаміки злочинності і з'ясування тенденції її розвитку; 6) виявлення основних закономірностей розвитку злочинності на основі характеристик цих тенденцій; 7) розробка математичного апарату прогнозування; 8) прогнозування конкретних і узагальнених показників та ін. [13]". Однак ця методика не є універсальною і може застосовуватися тільки до окремих злочинів без урахування кримінологічної ситуації взагалі, чинників та тенденцій оперативної обстановки, зокрема.

Розробка проблеми оперативно-розшукового прогнозування вимагає встановлення термінологічної чіткості даного поняття. Крім того, вводячи таке поняття і прагнучи наповнити його конкретним змістом, аж до розробки основних положень теорії та методології, об'єктів та цілей, необхідно чітко визначити межі того, що слід іменувати прогностико-оперативно-розшуковими дослідженнями. У літературі досить часто як тотожні використовуються терміни "передбачення", "проорокування", "прогнозування" [14]. Разом із тим зазначені терміни мають різну змістову та функціональну спрямованість.

Заслугує уваги точка зору засновників Московської наукової школи ОРД, які вважають, що наукове проорокування та прогнозування відрізняються одне від одного за підставою, що наукове про-

гнозування надає можливість передбачити розвиток суспільства, кримінологічної обстановки в цілому, а розвиток кримінологічної ситуації прогнозування вирішує більш вузькі питання, наприклад, стосовно окремого виду злочинів тощо [15].

Підсумовуючи наведені точки зору, можна констатувати:

По-перше, з етимологічного та гносеологічного поглядів слід говорити про пророкувальну, діагностичну, прогностичну та евристичну функції оперативно-розшукового моніторингу як самостійної форми одержання інформації про майбутній стан об'єктів їх пізнання.

По-друге, рівень розвитку загальної теорії оперативно-розшукового пророкування, діагностування та прогнозування, які в свою чергу є складовими елементами теорії оперативно-розшукового моніторингу. Оскільки розкрити закони розвитку об'єктів пізнання дуже складно і оперативно-розшукова наука стоїть тільки у витоків таких відкриттів, то й питання про створення теорії оперативно-розшукового пророкування ще не поставлено на порядок денний.

По-третє, об'єктами оперативно-розшукового прогнозування на нинішньому етапі розвитку даного вчення мають бути визнані як не існуючі в момент побудови прогнозних висновків явища, процеси, стани, тобто не дані нам у досвіді, так і об'єкти, які реально існують, але не спостерігаються.

По-четверте, аналіз прогностичної літератури дає змогу сформулювати основні характеристики категорії "*прогнозування*", котрі, як уявляється, є найбільш прийнятними для оперативно-розшукової сфери дослідження:

- прогнозування - це систематична спеціальна науково-практична діяльність;
- прогнозування є сферою єдиного процесу пізнання, повернутою до аналізу минулого (специфіка розвитку), теперішнього (наявні ресурси і уявлення) та майбутнього (потреби і можливості), тобто в основі прогнозу закладено об'єктивну інформацію про закономірності існування і розвитку того чи іншого об'єкта, його взаємозв'язки. Сам же прогноз як результат прогностичної діяльності являє собою обґрунтоване судження щодо майбутнього, яке не спостерігається в даний момент стану об'єкта;
- прогностичний висновок є функцією двох аргументів: теоретичного знання (сформульованого на підставі теорії та виявлених закономірностей) і емпіричних даних. Це положення є особливо важ-

ливим для оперативно-розшукової прогностики, теоретична база якої ще перебуває в стадії становлення;

- прогнозування починається там, де самі закономірності, покладені в основу побудови прогностичних висновків, мають тенденційну або статистичну форму. При цьому власне і передбачити можна тільки основні тенденції, а не усю суму змін, тільки основні напрямки, логіку розвитку;

- у момент висловлювання повинні існувати: спосіб верифікації застосованого методу прогнозу, спосіб апріорної оцінки імовірності появу події, що припускається (стану об'єкта) та спосіб перевірки здійснення події, що прогнозується. Зазначені положення реалізуються за допомогою: а) застосування до даного об'єкта декількох методів прогнозування, оскільки тільки багатоваріантний прогноз в змозі враховувати увесь спектр можливих змін умов, нових обставин тощо; б) безперервного оцінювання імовірності прояву події, що прогнозується, в міру наближення до моменту реалізації прогнозу; безперервного уточнення прогностичних висновків на підставі все більш глибокого теоретичного аналізу закономірностей практики, що розвивається);

- у прогнозах відображаються не тільки характеристики виникнення й розвитку стану прогнозованого об'єкта, що не спостерігається, а й імовірні строки його настання, тобто прогнозист визначає не конкретну дату настання події, що прогнозується, а час найбільшої імовірності її здійснення при існуючих тенденціях. При цьому висловлення, які складають прогноз, є модальними, оскільки вони виражаються в судженнях не про реальні, а можливі події.

Розгляд наведених ознак є необхідною умовою формування понятійного апарату оперативно-розшукової прогностики, як складовою теорії оперативно-розшукового моніторингу, визначення її концептуальних положень.

Враховуючи думки Г.М. Бірюкова, О.О. Дульського, В.П. Євтушка, В.Ю. Журавльова, І.П. Козаченка, В.І. Литвиненка, С.С. Овчинського [16; 17, с. 14; 18, с. 12-13; 19, с. 12-13; 20, с. 15; 21 - 23], можемо визначити види оперативно-розшукового прогнозування:

- а) стратегічне прогнозування тенденцій та чинників розвитку середі функціонування, кримінологічної обстановки, сил та засобів правоохоронних органів, результативності протидії злочинності, громадської думки про стан середі функціонування, криміногенної ситуації, результативність діяльності правоохоронних органів.

б) тактичне прогнозування ситуації на період здійснення конкретних оперативно-розшукових заходів:

- прогнозування імовірної ситуації, що може скластися в період проведення оперативно-профілактичних заходів, для визначення варіантів-моделі використання оперативно-розшукових сил та засобів та вибору тактики протидії злочинності (організаційно-управлінське прогнозування);

- прогнозування імовірної поведінки об'єктів оперативно-профілактичного впливу з метою визначення тактичних прийомів здійснення оперативно-розшукових заходів щодо протидії злочинності;

- прогнозування імовірної поведінки негласних співробітників у визначених умовах під час виконання завдань оперативних працівників, що необхідно для визначення моделі їх навчання та інформаційно-тактичного забезпечення їхньої діяльності.

Ураховуючи думки вчених-кримінологів, криміналістів, які досліджують проблеми криміналістичного [24, с.105-108], кримінологічного прогнозування [25], та думки вчених у галузі оперативно-розшукової діяльності [26], дозволяє надати типовий формалізований алгоритм оперативно-розшукового прогнозування, який, на наш погляд, повинен складатися з таких етапів:

- формулювання мети і завдань прогнозу;

- аналіз результатів оперативно-розшукового моніторингу, негативні та позитивні чинники, що впливають на її стан оперативної обстановки;

- систематизація, перевірка з використанням альтернативних джерел (СМІ, державні та суспільні установи, опитування громадян, соціологічний моніторинг) та аналіз зібраної інформації;

- оцінка існуючого на конкретному об'єкті оперативної уваги та в цілому в державі (залежно від ієрархічного положення оперативного підрозділу) стану оперативної обстановки щодо попередження злочинності;

- визначення чинників, що впливають на стан оперативної обстановки, їх позитивного та негативного впливу;

- побудова математичної моделі оперативної обстановки;

- отримання вихідних даних щодо прогнозу;

- розробка альтернатив розвитку оперативно-розшукової ситуації залежно від вибору варіанту моделі організації ОРД;

- розробка узагальнюючого прогнозу.

Аналогічно прогноз може здійснюватися відповідно до поведінки осіб зі злочинного середовища тощо. При цьому прогнозування може бути:

- для планування та проведення окремого заходу та оперативно-розшукової операції;
- короткострокове - квартал, півріччя, рік;
- середньострокове - п'ять-десять років;
- довгострокове - п'ятнадцять та більше років.

Ми вважаємо, оперативно-розшукове прогнозування повинно розглядатися як невід'ємна частина процесу оперативно-розшукового моніторингу та бути його результативною частиною. Таким чином оперативно-розшуковий моніторинг можливо розглядати як приватну частину теорії ОРД та як частину оперативно-розшукового процесу. Останній полягає у здійсненні постійного спостереження за станом, тенденціями, чинниками оперативної обстановки та створення прогностичної моделі її розвитку, з метою визначення ефективної моделі використання сил і засобів ОРД у протидії злочинності.

Використана література:

1. Юридична енциклопедія, т. 3. С.764. / Юридична енциклопедія: в 6 т. / Редкол.: Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. - К.: "Укр. Енцикл.", 2001.
2. Библия: Книга ветхого Завета. Четвертая книга Моисеева. Числа. - 1990. - Гл. XIII. - Ст. 3. - С. 18-30.
3. Сунь-Цзы. Трактат о военном искусстве. - М.: Военное издательство министерства обороны Союза ССР, 1955. - 94 с.
4. Горяинов К.К. Криминологическая обстановка (Методологические аспекты). - М., 1991. - 84 с.
5. Долженков О.Ф. Теоретичні проблеми становлення політики протидії створенню інфраструктури злочинного світу засобами ОРД ОВС: дис. ... доктора юрид. наук: 21.07.04 / Долженков Олександр Федорович - Х., 2002. - 445 с.
6. Лихолоб В.Г., Филонов В.П., Коваленко О.И., Михайлов А.Е.: Криминология : Учебник. Под ред. В.Г. Лихолоба В.П. Филонова. - Киев - Донецк, 1997. - 398 с.
7. Ортинський В.Л. Теоретичні основи, правові та організаційні проблеми протидії нелегальній економіці засобами оперативно-розшукової діяльності: Автореферат дис. на здобуття наук. ступеня доктора юрид. наук: 21.07.04 "Оперативно-розшукова діяльність" / В.Л. Ортинський - Х., 2004. - 36 с.

8. Орлов Ю.Ю. Застосування оперативної техніки в оперативно-розшуковій діяльності міліції (теоретичні, правові та організаційно-тактичні проблеми) : Автореферат дис. на здобуття наук. ступеня доктора юрид. наук: 21.07.04 "Оперативно-розшукова діяльність" / Ю.Ю. Орлов. - К., 2008. - 34 с.

9. Саакян М.Б. Теоретичні, правові та організаційно-тактичні основи оперативно-розшукових операцій органів внутрішніх справ: Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора юрид. наук: 21.07.04 - оперативно-розшукова діяльність / М.Б. Саакян. - К.: КНУВС, 2009. - 36 с.

10. Ситаев, А.И. Криминологическая обстановка: содержание, понятие / Проблемы криминологии и профилактики правонарушений. - М.: ВНИИ МВД СССР, 1980. - С. 3-14.

11. Вицин С.Е. Системный подход и преступность. - М., 1980. - 220 с.

12. Горшенин Л.Г. Теория криминалистического прогнозирования. - Автореф. дисс. На соискание научн. степени... док. юрид. наук: 12.00.09 - "уголовный процесс, криминалистика, оперативно-розыскная деятельность" / Л.Г. Горшенин. - Минск, 1994. - 35 с.

13. Яковлев С.В. Оцінка динаміки розвитку злочинності / С.В. Яковлев, С.Б. Шехоцов, Ю.В. Гнусов // Вісник Ун-ту внутр. справ. - Х., 1997. - Вип. 2. - С. 11.

14. Loose W., Stiller G.. Wie ist eine Prognose der Kriminalitätsentwicklung und - vorbeugung möglich? // Staat und Recht - 1967. - № 9. - S. 1459.

15. Лукашов В.А. Об организационно-управленческом прогнозировании / В.А. Лукашов // Труды Московской ВШМ МВД СССР. - 1972. - С. 43-58

16. Бірюков Г.М. Основи оперативно-тактичного забезпечення розкриття підрозділами карного розшуку злочинів, що вчиняються групами осіб, які мають ознаки організованих злочинних груп: Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 21.07.04 - оперативно-розшукова діяльність / Г.М. Бірюков. - К.: НАВСУ, 1999. - 18 с.

17. Дульський О.О. Організаційно-правові основи діяльності спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю: Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 21.07.04 - оперативно-розшукова діяльність / О.О. Дульський - К.: НАВСУ, 2003. - 19 с.

18. Євтушок В.П. Правові та організаційні засади оперативно-розшукової тактики: Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 21.07.04 - оперативно-розшукова діяльність / В.П. Євтушок - К.: НАВСУ, 1999. - 18 с.

19. Журавльов В.Ю. Інформаційне забезпечення оперативно-розшукової діяльності спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю: Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 21.07.04 - оперативно-розшукова діяльність / В.Ю. Журавльов - Х.: НУВС, 2002. - 17 с.

20. Литвиненко В.І. Правові та організаційно-тактичні основи боротьби з організованою злочинністю: Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 21.07.04 – оперативно-розшукова діяльність / В.І. Литвиненко – К.: НАВСУ, 2002. – 21 с.

21. Овчинский С.С. Роль оперативно-розыскного прогнозирования в борьбе с организованной преступностью / С.С. Овчинский // Основы борьбы с организованной преступностью: Монография / Под ред. В.С. Овчинского, В.Е. Эминова, Н.П. Яблокова. – М.: ИНФРА, 1997. – С. 340-350.

22. Орлов Ю.Ю. Застосування оперативної техніки в оперативно-розшуковій діяльності міліції (теоретичні, правові та організаційно-тактичні проблеми) : Автореферат дис. на здобуття наук. ступеня д.ю.н.: 21.07.04 / Кафедра теорії та практики оперативної роботи КНУВС, МВС України. – К, 2008. – 34 с. - (захист 18.03.08)

23. Саакян М.Б. Теоретичні, правові та організаційно-тактичні основи оперативно-розшукових операцій органів внутрішніх справ: Дис. на здобуття наук. ступеня доктора юрид. наук: 21.07.04 – оперативно-розшукова діяльність / М.Б. Саакян. – К. КНУВС, 2009. – 386 с.

24. Горшенин Л.Г. Основы теории криминалистического прогнозирования: Монография / Л.Г. Горшенин. – М.: Академия МВД РФ, 1993. – 123 с.

25. Зелинский А.Ф. Некоторые теоретические вопросы индивидуального прогноза и следственные версии / А.Ф. Зелинский // Проблемы предварительного следствия: Сб. науч. тр. Волгоградской ВСПШ МВД СССР. – 1973. – Вып. 2. – С.117-123.

26. Синилов Г.К., Тихоненко В.И. Эволюция экономических преступлений и их прогностическая оценка до 2000 года / Г.К. Синилов, В.И. Ткаченко // Проблемы борьбы с преступностью в условиях столичного региона: Сб. научн. трудов. – М.: ВНИИ МВД РФ, 1995. – С. 15-21.

УДК 351.745.7

І.О. Вороное

**ВИКОРИСТАННЯ В ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВІЙ
ДІЯЛЬНОСТІ ТЕХНОЛОГІЙ ВІЗУАЛЬНОГО
АНАЛІЗУ ДАНИХ ТА ВИЯВЛЕННЯ
ПРИХОВАНИХ ЗВ'ЯЗКІВ**

У статті розглядаються можливості обробки інформації незалежно від об'єму та формату за допомогою технологій візуального аналізу даних та виявлення прихованих зв'язків, реалізованих у програмних засобах i2 Limited.

Ключові слова: цифрова інформація, візуальний аналіз, об'єкт, подія, зв'язок.